

Oftalmoloji ve Optometri Ünitelerinde Adenovirüs Konjonktivitinin Önlenmesi için Öneriler

Konjonktivit, çeşitli bakteri ve virüslerden kaynaklanır. Adenovirüs sağlık kurumlarında, özellikle göz klinik/ polikliniklerinde salgınlara neden olan, konjonktivitin birincil nedenidir. Hem hastalar hem de sağlık çalışanları bu salgınlar sırasında adenovirüs ile kontamine olabilir ve bulaştırabilir. Adenovirüs, semptomların başlamasından önce bulaştırıcı olduğu için hastaları ve personeli korumak adına enfeksiyon kontrol önlemlerinin doğru bir şekilde uygulanması gerekmektedir.

1- El hijyeni

Aşağıda belirtilen 4 endikasyonda el hijyeni sağlanmalı¹:

1. Hastayla veya hastanın bakım ortamındaki öğelerle temas etmeden önce.
2. Herhangi bir temiz / aseptik işlemde önce.
3. Gözyaşı dahil vücut sıvısına maruz kalma riskinden sonra (eldiven giyilse bile).
4. Hastayı veya hasta bakım ortamını terk ederken.

Alkol bazlı el dezenfektanı ile veya **kan-sekresyon bulaşı söz konusu ise su ve sabunla** ellerin dirseklere kadar temizlenmesi sağlanmalıdır.

2- Kişisel koruyucu ekipman

Konjonktivitli bir hastayı muayene ederken eldiven giyilmelidir. Eldiven giymeden önce ve sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.

3- Çevre ve Ekipman Temizliği

Sağlam cilt veya mukoza ile örneğin konjonktiva ile temas eden ekipman / cihazlar, yarı kritik olarak sınıflandırılır ve minimum standart olarak yüksek düzey dezenfeksiyon gerektirir.

Yeniden kullanılabilir tonometreler ve diğer oftalmolojik ekipmanlar (örneğin, göz içi ultrason problemleri, fundus kontakt lensleri, gonyoskopi göze temas eden lensler, sert kontakt lensler) hastadan hastaya temizlikten ve ardından yüksek seviyede dezenfeksiyondan geçmelidir (ör. Hidrojen peroksit formülasyonları).

Alkolle temizlik yeterli değildir.^{1,2,3} Üretici tarafından tek kullanımlık olarak belirtilen tıbbi yarı kritik ekipman / cihazlar başka bir hastada tekrar kullanılmamalıdır.

Tonometre için;

- Hastaya kullanımından ardından üreticinin talimatlarına göre tonometrenin yeniden kullanılabilir bileşenlerini temizleyin.
- Yalnızca tonometre üreticisi tarafından onaylanan tonometre uçları ve kapaklarını kullanın.
- Mümkün olduğunca, tek kullanımlık cihazlar kullanın (örneğin, tonometre uçları / uç kapakları).

- Tek kullanımlık uç / uç kapakları kullanılıyorsa, hasta üzerinde kullandıktan sonra uç / uç kapaklarını çıkarın ve atın.
- Her hasta için yeni uç / uç kapağı kullanılmalıdır.
- Yeniden kullanılabilir uçlar / uç kapakları kullanılıyorsa, her hasta arasında yüksek düzey dezenfeksiyon uygulanmalıdır
- Elde tutulan tonometreler kapakla kullanıldığında, kullanımlar arasında yüksek düzey dezenfeksiyon gerektirmez.
- Ucu temizlemek için üreticinin talimatlarını izleyin.

Bu önerileri takip edebilmek için eğitimli personel ve yeterli tekrar kullanılabilir ya da tek kullanımlık malzeme için özel bir alan oluşturulmuş olmalıdır.

Adenovirüs uzun süre yüzeylerde hayatta kalabilir Hastaların bekleme alanlarındaki sandalye kolçağı gibi ya da muayene odaları, kapı kolları gibi alanlar virüsidal özellik taşıyan düşük düzey dezenfektan ile dezenfekte edilmelidir. (Bunun için en uygun malzeme dezenfektan mendiller olacaktır.)

4-İş Kısıtlamaları

Adenovirüs konjonktiviti olan sağlık çalışanları, başlangıç tarihinden itibaren 14 gün boyunca hasta bakımından uzaklaştırılmalıdır. İkinci göz enfekte olursa, ikinci gözde başladıktan sonra bu süre 14 güne uzatılır⁴.

Bakteriyel konjonktivitli sağlık çalışanı, semptom süresi boyunca hasta bakımından uzak olmalı ve el hijyeni talimatına uymalıdır⁴.

Kaynaklar:

1. Ontario Agency for Health Protection and Promotion (Public Health Ontario), Provincial Infectious Diseases Advisory Committee. Infection prevention and control for clinical office practice [Internet]. 1 st revision. Toronto, ON: Queen's Printer for Ontario; 2015. Available from: http://www.publichealthontario.ca/en/eRepository/IPAC_Clinical_Office_Practice_2013.pdf
2. Ontario Agency for Health Protection and Promotion (Public Health Ontario). Top five high risk practice recommendations and occupational health and safety responsibilities [Internet]. Toronto, ON: Queen's Printer for Ontario; 2016. Available from: <http://www.publichealthontario.ca/en/BrowseByTopic/InfectiousDiseases/PIDAC/Pages/InfectionPrevention-and-Control-for-Clinical-Office-Practice-Top-5-Risks.aspx>
3. Alberta Health Services. Infection prevention and control guidelines for cleaning and disinfection of reusable instruments that contact the surface of the eye. Edmonton, AB: Alberta Health Services; 2013. Available from: <http://www.albertahealthservices.ca/assets/infofor/hp/if-hp-ipcbsp-reusable-eye.pdf>
4. Heymann DL, editor. Control of communicable diseases manual. 20th ed. Washington, DC: American Public Health Association; 2015. p. 127-28. 5. Centers for Disease Control and Prevention. Adenovirus-associated epidemic keratoconjunctivitis outbreaks - four states, 2008–2010. MMWR Morb Mort Wkly Rep. 2013; 62(32):637-41. Available from: <http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/mm>